

STORTINGET

Innst. 142 L

(2017–2018)

Innstilling til Stortinget
fra næringskomiteen

Prop. 30 L (2017–2018)

Innstilling fra næringskomiteen om Endringer i lov om dyrevelferd (omplassering og salg av dyr i midlertidig forvaring mv.)

Til Stortinget

Sammendrag

Proposisjonens hovedinnhold

I proposisjonen foreslås en lovendring som vil gi Mattilsynet mulighet til å omplassere eller selge dyr som er tatt i midlertidig forvaring, selv om eier ikke gir sitt samtykke. Samtidig foreslås regler om dyreholders ansvar for kostnader til avliving og om utbetaling av salgssum etter fradrag for dekning av kostnader.

Bakgrunn for lovforslaget

Etter dyrevelferdsloven § 32 andre ledd kan Mattilsynet eller politiet etter vedtak ta dyr i midlertidig forvaring eller på annen måte sørge for at dyret får nødvendig tilsyn og stell. Midlertidig forvaring av dyr skal ikke vare lenger enn nødvendig. Dersom tilsynsmyndigheten finner at dyret ikke kan leveres tilbake til eier, skal dyret avlives. Hvis eier samtykker, kan dyret likevel omplasseres eller selges. Bestemmelsen innebærer altså at Mattilsynet ikke uten eiers samtykke kan omplassere eller selge dyr som er tatt i midlertidig forvaring.

Etter dyrevelferdsloven § 32 fjerde ledd kan tiltak etter første og andre ledd gjennomføres for dyreholders regning, og skyldige beløp er tvangsgrunnlag for utlegg.

Kostnader til avliving kan etter gjeldende rett ikke kreves dekket av dyreholder.

Den tidligere dyrevernsloven åpnet for at tilsynsmyndigheten kunne avgjøre om dyr som var tatt i midlertidig forvaring, skulle leveres tilbake, selges, omplasseres eller avlives. Etter dagens dyrevelferdslov kan ikke et dyr som er tatt i midlertidig forvaring, omplasseres eller selges uten eiers samtykke.

Dagens dyrevelferdslov trådte i kraft 1. januar 2010. Vurderingen som lå til grunn for at dyr ikke skulle kunne omplasseres mot eiers vilje, var at selv om tilsynsmyndigheten overtar ansvaret for dyret, blir ikke eiendomsretten til dyret automatisk overført. Eiers samtykke ble derfor vurdert som nødvendig ved omplassering.

Mattilsynet, Rådet for dyreetikk og dyrevernsorganisasjoner har tatt til orde for at § 32 bør endres slik at omplassering eller salg igjen blir mulig, selv om eier motsetter seg det. Det skaper reaksjoner at eiers manglende samtykke til omplassering fører til at dyr som kan leve godt hos ny eier, likevel blir avlivet.

Departementet har tatt til orde for at dyreholders kostnadsansvar skal utvides, slik at det også omfatter blant annet utgifter til avliving dersom det fattes vedtak om dette. Landbruks- og matdepartementet utarbeidet på denne bakgrunn et høringsnotat med forslag til endringer i dyrevelferdsloven § 32 tredje og fjerde ledd om salg, omplassering eller avliving av dyr som er tatt i midlertidig forvaring, og om ansvar for kostnader ved slike tiltak. Landbruks- og matdepartementet sendte høringsnotatet på høring 23. mars 2017.

De enkelte forslagene

Mulighet for omplassering eller salg uten samtykke fra eier

Etter lovforslaget er det opp til tilsynsmyndigheten å vurdere om det skal fattes vedtak om omplassering,

salg eller avlaving. Hensikten med lovendringen er å utvide muligheten for omplassering og salg, slik at dette er mulig selv om eier ikke samtykker.

Det vil fortsatt være slik at midlertidig forvaring ikke innebærer at eiendomsretten overføres. Spørsmålet er om dette bør være til hinder for at loven gir hjemmel til senere å treffe vedtak om salg eller omplassering som innebærer at eiendomsretten tapes. Justisdepartementets lovavdeling har vurdert rettslige sider ved dette, herunder om eieren vil ha krav på full erstatning etter Grunnloven § 105. Lovavdelingen har kommet til at eieren ikke har bedre vern for sin eiendomsrett enn hva det legges opp til ved at vedkommende vil få utbetalt salgssummen ved et eventuelt salg, fratrukket de kostnader som er påløpt.

Lovavdelingen har kommet til at forslaget heller ikke vil krenke Den europeiske menneskerettskonvensjonen tilleggsprotokoll 1 artikkel 1 om vern av eiendom.

Dyr, ikke minst hund og hest, kan ha stor økonomisk verdi både som sportsdyr og som avlsdyr. Salg bør foretrekkes fremfor omplassering av hensyn til dekning av utgifter ved saken, av hensyn til at eier skal få et økonomisk oppgjør, og for å sikre en seriøs ny eier. Særlig hest er kostbart å holde og krever stor kompetanse hos mottakeren. Ved salg eller omplassering må Mattilsynet være ekstra oppmerksom på om mottakeren har muligheter og evner til å ta seg av dyret. Dette innebærer også at prisen ikke nødvendigvis skal være avgjørende for hvem som skal ta imot dyret.

For at dyr skal kunne omplasseres av Mattilsynet, må det finnes personer eller organisasjoner som er villige til å overta dyret på ganske kort varsel. I motsatt fall kan det både ut fra dyrevelferdsmessige og kostnadsmessige hensyn være riktig at dyret avlives. Mattilsynet er nærmest til å vurdere saksbehandling og ressursbruk i det enkelte tilfelle.

Departementet mener at det kan være flere legitime grunner til at forskjellige dyrearter behandles ulikt i valget mellom avlaving og omplassering eller salg. Departementet mener det kan være et naturlig skille mellom produksjonsdyr og kjaeledyr/hobbydyr/sportsdyr.

Et vedtak om omplassering eller salg av et dyr som er tatt i midlertidig forvaring, kan påklages. Etter forvaltningsloven § 42 om vedtak kan det besluttes at vedtaket ikke skal iverksettes før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Mattilsynet har argumentert mot forslaget til § 32 fjerde ledd om at gjennomføringen av vedtak om salg eller omplassering alltid skal utsettes til en klage er avgjort. Departementet tar innspillet til følge i forslaget til endringer i § 32 tredje ledd. Det anses tilstrekkelig at Mattilsynet utøver det skjønnet som forvaltningsloven § 42 legger opp til, og at det i klare saker både kan være det beste for dyret og samtidig det minst kostnadsdrivende at iverksettelsen ikke utsettes.

Dekning av kostnader ved midlertidig forvaring og vedtak om avlaving av dyr som er tatt i midlertidig forvaring

Det har ikke kommet innvendinger mot forslaget om at også vedtak om avlaving kan gjennomføres for dyreholders regning. Når avlaving er nødvendig, finner departementet det rimelig at kostnadene ved dette belastes dyreholderen som har hatt ansvar for dyret.

Når det gjelder forslaget til presisering av at dyreholder skal være ansvarlig for utgiftene ved forlenget midlertidig forvaring som følge av klage, er flere høringsinstanser positive til dette. Norges Bondelag advarer likevel mot at dette kan bli en uforutsigbar utgift dersom klagebehandlingen trekker ut i tid, og at det kan gå ut over rettsikkerheten til dyreholdere som eventuelt vil unnlate å klage når kostnadene kan bli høye. Norges Bondelag foreslår derfor et tak på hvor høye kostnadene kan bli.

Departementet har etter en ny vurdering kommet til at hjemmelen til å kreve kostnadsdekning allerede følger av lov om dyrevelferd § 32 fjerde ledd første punktum. Når det gjelder spørsmålet om dyreholderen skal belastes, og eventuelt størrelsen på beløpet, har Mattilsynet et skjønnettersom tiltaket kan gjennomføres for dyreholders regning. Det kan dermed tas hensyn til de forhold Norges Bondelag har påpekt. Mattilsynet må gi nødvendig veiledning om disse reglene og om sin praktisering av dem til dyreholdere som det rettes slike tiltak mot.

Departementet opprettholder forslaget om at det klargjøres i loven at salgssummen etter et eventuelt salg skal utbetales til eieren etter fradrag av kostnader til forvaring og gjennomføring av salget. At et eventuelt overskudd etter et slikt fradrag skal tilfalle eieren, er nettopp en følge av dennes eiendomsrett. Salg av dyr etter lov om dyrevelferd § 32 andre ledd er et tiltak for å ivareta dyret, og ikke en sanksjon mot eieren.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Den foreslåtte endringen av § 32 tredje ledd gir Mattilsynet en rett, men ikke en plikt til å omplassere eller selge dyr. Det forventes derfor ikke at lovendringen vil få vesentlig betydning for utgiftene i forbindelse med midlertidig forvaring av dyr som ikke skal tilbake til dyreholderen.

Muligheten for å omplassere dyr uten eiers samtykke vil i noen tilfeller kunne medføre at vedtaket om omplassering blir fattet raskere, slik at tiden for midlertidig forvaring blir kortere og omplasseringen gjennomføres tidligere.

Forslaget om at dyreholder er ansvarlig for utgifter til avlaving, vil føre til noe økte kostnader for den enkelte dyreholder dette gjelder, med en tilsvarende besparelse for staten. Det samme er tilfelle for den lovtolkningen departementet har gitt uttrykk for når det gjelder mulig-

heten for å holde dyreholder ansvarlig for utgifter til forlenget midlertidig forvaring i de tilfeller et vedtak om salg, omplassering eller avliving blir påklaget.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Ruth Grung, Cecilie Myrseth, Nils Kristen Sandtrøen og Terje Aasland, fra Høyre, Margunn Ebbesen, Ingunn Foss, Kårstein Eidem Løvaas og Tom-Christer Nilsen, fra Fremskrittspartiet, Kjell-Børge Freiberg og Morten Ørsal Johansen, fra Senterpartiet, Geir Adelsten Iversen og lederen Geir Pollestad, fra Sosialistisk Venstreparti, Torgeir Knag Fylkesnes, fra Venstre, André N. Skjelstad, og fra Kristelig Folkeparti, Steinar Reiten, viser til Prop. 30 L (2017–2018), hvor det foreslås en lovendring i lov om dyrevelferd som vil gi Mattilsynet mulighet til å omplassere eller selge dyr som er tatt i midlertidig forvaring, selv om eier ikke gir sitt samtykke. Samtidig foreslås regler om dyreholders ansvar for kostnader til avliving og om utbetaling av salgssum etter fradrag for dekning av kostnader.

Komiteen påpeker den viktige rollen Mattilsynet har for god dyrevelferd i Norge.

Komiteen mener det er positivt at lovverket for omplassering av dyr forsterkes, og at det er utfordrende at manglende samtykke til omplassering fører til at dyr som kan leve godt hos ny eier, likevel blir avlivet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti, ser at det kan oppstå situasjoner der dyreeiers kostnadsdekning ved forlenget midlertidig forvaring som følge av klage kan gå ut over hvor reell klageretten er. Praktiseringen må derfor gjøres forutsigbar for dyreeier og

håndteres på en måte som sikrer en reell klagerett for dyreholder.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endringer i lov om dyrevelferd (omplussing og salg av dyr i midlertidig forvaring mv.)

I

I lov 19. juni 2009 nr. 97 om dyrevelferd gjøres følgende endringer:

§ 32 tredje og fjerde ledd skal lyde:

Midlertidig forvaring av dyr skal ikke vare lenger enn nødvendig. Dersom tilsynsmyndigheten finner at *det ikke er forsvarlig å levere tilbake et dyr som er tatt i midlertidig forvaring, kan tilsynsmyndigheten fatte vedtak om salg, omplassering eller avliving av dyret.*

Tiltak etter første og andre ledd og *vedtak om avliving etter tredje ledd* kan gjennomføres for dyreholders regning. Skyldige beløp er tvangsgrunnlag for utlegg. *Dersom dyret blir solgt, skal salgssummen utbetales til eieren med fradrag for kostnadene til forvaring av dyret og gjennomføring av salget.*

II

1. Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.
2. I saker der det allerede er truffet beslutning om hva som skal skje videre med dyr som er tatt i midlertidig forvaring, gjelder reglene i lov 19. juni 2009 nr. 97 om dyrevelferd slik de lød før ikrafttredelsen av loven her.

Oslo, i næringskomiteen, den 27. februar 2018

Geir Pollestad

leder

Nils Kristen Sandtrøen

ordfører

